

2023-09-13

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: NTN-2023-00197

Remiss – Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall *Synpunkter till kommunstyrelsen över remiss*

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden överlämnar synpunkter över remissen ”Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall” till kommunstyrelsen i enlighet med bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 25 augusti 2023. Beslutet justeras omedelbart

Sammanfattning av ärendet

Den 19 januari 2023 beslutade Naturvårdsverket om ersättning till kommunerna för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar genom Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:1), som ska tillämpas från den 1 januari 2024. Behov av komplettering av föreskrift NFS 2023:1 har identifierats och med anledning av detta har ett Naturvårdsverket tagit fram ett nytt förslag.

Det nya förslaget innebär att ersättningarna till landets kommuner höjs med ca 514 miljoner kronor per år, från ca 3,5 miljarder kronor till ca 4 miljarder kronor per år. Merparten av ökningen kan härledas till indexuppräkningsnivåerna.

I yttrandet, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, välkomnas förslaget om indexuppräkningsnivåerna samt införande av en ersättning för träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial genom extra tillägg. Det finns emellertid fortfarande stora utmaningar att få full kostnadstäckning för fastighetsnära insamling av förpackningar. Det innebär att avfallstaxan på sikt kan komma behöva täcka delar av insamlingssystemets kostnader.

Förslagen i föreskriften innebär för Nacka kommun (Nacka vatten och avfall) att ersättningen till 2024 uppskattningsvis utökas med cirka 1,8 miljoner kronor utifrån befintliga förutsättningar för insamling av förpackningar inom kommunalt ansvar. Från cirka 12,2 miljoner till cirka 14 miljoner i årlig ersättning.

Ärendet

Nacka kommun är en av de kommuner som ombetts svara på Naturvårdsverkets remiss ”Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar.

Bakgrund till remissen

Regeringen beslutade om förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar den 30 juni 2022. I förordningen finns ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela närmare föreskrifter i fråga om ersättning till kommunerna. Den 19 januari 2023 beslutade Naturvårdsverket om ersättning till kommunerna för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar genom Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:1), som ska tillämpas från den 1 januari 2024. Behov av komplettering av föreskrift NFS 2023:1 har identifierats och med anledning av detta har ett Naturvårdsverket tagit fram ett nytt förslag.

Avgränsningar

Kommunernas rätt till ersättning för insamling på torg, parker och andra populära platser ingår inte i dessa föreskrifter. Dessa ersättningar kommer att utredas separat och ingå i en framtida revidering av föreskrifterna då rätten till ersättning för denna insamling börjar gälla år 2026. I framtagandet av föreskrifterna om ersättning till kommunerna inkluderas inte kvalitet som en parameter i beräkningarna för ersättning.

Ärendets beredning

Natur- och trafiknämnden har fått i uppgift att bereda ärendet till kommunstyrelsen. Beredande enhet är offentlig utemiljö i samarbete med Nacka vatten och avfall som har sakkunskapen i ämnet. Efter beslut i natur- och trafiknämnden kommer ärendet att beredas i kommunstyrelsens arbetsutskott innan det går upp i kommunstyrelsen. Remissvaren ska ha kommit in till Naturvårdsverket senast den 25 september 2023 men Nacka kommun har begärt och fått anstånd t.o.m. den 2 oktober 2023.

Naturvårdsverkets justeringar och tillägg består av följande

Justering av ersättning med hänsyn till kostnadsutveckling:

Naturvårdsverket föreslår att ersättning för fastighetsnära insamling, insamling vid lättillgängliga insamlingsplatser, insamling av vanligt förekommande förpackningsavfall av papper, plast, metall och glas vid återvinningscentraler samt den rörliga tonersättningen indexjusteras genom att tillämpa Statistiska centralbyråns Avfallsindex A12:1MD. Basmånaden föreslås vara september 2023 och avläsningsmånaden föreslås vara januari innevarande år. Förslaget innebär att ersättningen ska indexjusteras årligen.

Fast ersättning för information till vissa kommuner:

Naturvårdsverket föreslår att ersättningen för information differentieras på så sätt att de kommuner med färre än 10 000 permanentboende invånare får en lägsta ersättning på 50

000 kronor per år. För kommuner med 10 000 eller fler permanentboende invånare föreslås en ersättning på 5 kronor per permanentboende invånare i enlighet med nuvarande ersättningsnivå (NFS 2023:1).

Ersättning för insamling av träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial vid stationära bemannade återvinningscentraler:

Naturvårdsverket föreslår att kommuner får ersättning för insamlingen vid återvinningscentraler genom att tillämpa samma fasta ersättning som för en lättillgänglig insamlingsplats (utifrån kommungruppsindelningen) för vanligt förekommande förpackningsavfall av papper, plast, glas och metall samt ett extra tillägg på 12 000 kronor för övrigt förpackningsmaterial respektive 37 000 kronor för träförpackningar per återvinningscentral. Rörlig ersättning utgår för vanligt förekommande förpackningsmaterial men inte för träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial.

Extra ersättning till kommuner med låg befolkningstäthet för fastighetsnära insamling:

Naturvårdsverket föreslår att extra schabloniserad ersättning utgår till de kommuner som har en befolkningstäthet på upp till 10 invånare per kvadratkilometer och att ersättningen ökar med sjunkande befolkningstäthet. Ersättningen differentieras beroende på boendekategori och befolkningstäthet.

Ny boendekategori för ersättning införs:

En ny kategori för ersättning, fritidsboende hushåll i flerbostadshus, föreslås införas i förslaget till nya föreskrifter i enlighet med den boendekategorisering som framgår av 9 kap. 2 § p. 1 förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Ersättningen för fritidsboende i flerbostadshus föreslås bli densamma som för permanentboende i flerbostadshus.

Enheten offentlig utemiljös bedömning samt förslag på synpunkter

Förslag till yttrande

Ett förslag till yttrande har tagits fram, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen. I förslag till yttrande välkomnar enheten offentlig utemiljö och nacka vatten och avfall(bolaget) förslaget om årliga indexjusteringar för att kompensera för prishöjningar. Nacka kommun har högt ställda klimatmål och strävar mot fosilfria transporter vilket dock driver kostnader som inte helt kompenseras genom val av index.

Vidare skriver enheten och bolaget att det finns stora utmaningar att få full kostnadstäckning för fastighetsnära insamling av förpackningar. Det innebär att avfallstaxan på sikt kan komma behöva täcka delar av insamlingssystemets kostnader.

Förslaget att kommunerna ersätts för träförpackningar och övrigt förpackningsmaterial genom ett extra tillägg är bra och enheten samt bolaget vill se fortsatt utredning om

ersättningsgraden för detta. Övriga förslag berör inte Nacka kommun och lämnas utan synpunkt.

Ekonomiska konsekvenser

Det nya förslaget innebär att ersättningarna till landets kommuner höjs med ca 514 miljoner kronor per år, från ca 3,5 miljarder kronor till ca 4 miljarder kronor per år. Merparten av ökningen kan härledas till indexuppräkning av ersättningsnivåerna.

Förslagen i föreskriften innebär för Nacka kommun (Nacka vatten och avfall) att ersättningen till 2024 uppskattningsvis utökas med cirka 1,8 miljoner kronor utifrån befintliga förutsättningar för insamling av förpackningar inom kommunalt ansvar. Från cirka 12,2 miljoner till cirka 14 miljoner i årlig ersättning.

Förslaget skulle innebära en ökning av ersättningen med 15-20%. Om insamling från ÅVS ska vara 100% kostnadstäckt måste ersättningsnivåerna höjas mer än så. Den preliminära beräkningen visar att en höjning med ytterligare 49% krävs för att nå ett nolläge.

Konsekvenser för barn

Inga konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 13 september 2023

1. Förslag till yttrande daterad 2023-09-13
2. Remiss_Förslag om ny föreskrift om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall som omfattas av producentansvar.
3. Remiss_Konsekvensutredning

Per Strandberg
Enhetschef
Enheten offentlig utemiljö

Emma Martinelle
Projektledare förpackningsinsamling
Nacka Vatten och Avfall AB